

4 Planer for 2009

4.1 Planer for virksomheten 2009

De av NTNUs styringsparametere som ikke er sammenfallende med styringsparametere fastsatt av KD, er satt inn i tabellene under de aktuelle virksomhetsmålene.

Nye styringsparameter fra KD for 2009 er ikke definert. Til de parameterne hvor det er tvil om definisjonen er vår tolkning angitt under den aktuelle tabellen.

4.1.1 Utdanning

Sektormål 1: Universitetene skal tilby utdanning av høy internasjonal kvalitet som er basert på det fremste innenfor forskning, faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid og erfaringskunnskap.

Kvalitative styringsparametere

- Redegjøre for institusjonens strategi for utvikling av fagporteføljen og faglig profil, herunder hvilke avveininger som gjøres når det gjelder bredde versus dybde, hensynet til små og utsatte fag, relevans etc.
- Vurdere kvalitetssikringssystemene, herunder hvordan systemene blir forankret i fagmiljøene, samt redegjøre for hvordan systemene skal utvikles videre.
- Redegjøre for hvordan kvalitetssikringssystemene blir brukt strategisk i arbeidet med å øke kvaliteten i utdanningen, samt hvordan NOKUTs avsluttede evalueringer, revideringer og akkrediteringer blir fulgt opp.
- Redegjøre for strategi for arbeidet med internasjonalisering, inkludert forskning og utviklingsarbeid og hvordan dette bidrar til utviklingen av den faglige virksomheten og kvalitet i utdanningene.
- Redegjøre for tilrettelegging for funksjonshemmede studenter.

Virksomhetsmål 1.1: Universitetene skal utdanne kandidater med høy kompetanse med relevans for samfunnets behov.

Styringsparametere	Resultat 2008	Resultatmål 2009
Antall primærøkere per studie plass	2,1	2,3
Studietilbud i samarbeid med andre institusjoner	Se merknad	Se merknad
NTNU spesifikke styringsparametere		
Gjennomsnittlig karakterpoengsum primærøkere ved opptak (indeks 2007)	45,1	45,2

Kommentar:

Styringsparameteren "Studietilbud i samarbeid med andre institusjoner" mangler definisjon. Vi velger å definere denne slik: Antall felles studieopplegg med andre institusjoner, norske og utenlandske. Herunder alle samarbeidsopplegg som er nedfelt i virksomme avtaler. Gradssamarbeid regnes ikke med her.

Merknad

Parameteren er ny og det har foreløpig ikke vært mulig å frambringe resultat for 2008 (og mål for 2009). Vi arbeider med saken og håper å ha alt på plass til dokumentet skal sendes til KD.

Virksomhetsmål 1.2: Universitetene skal tilby et godt læringsmiljø med undervisnings- og vurderingsformer som sikrer faglig innhold, læringsutbytte og god gjennomstrømming.

Styringsparametere	Resultat 2008	Resultatmål 2009
Nye studiepoeng per egenfinansiert student per år	42,1	42,4
Studenter per undervisnings- forsknings- og formidlingsstilling	16,5	16,5

Virksomhetsmål 1.3: Universitetene skal ha et utstrakt internasjonalt utdannings samarbeid av høy kvalitet, som både bidrar til økt utdanningskvalitet.

Styringsparametere	Resultat 2008	Resultatmål 2009
Antall utvekslingsstudenter (ut/innreisende)	538/766	580/800
Antall fremmedspråklige utdanningstilbud	162	170
Studietilbud i samarbeid med utenlandske institusjoner (Fellesgrader)	6	10

Kommentar:

Styringsparameteren ”Studietilbud i samarbeid med utenlandske institusjoner (Fellesgrader)” er kommentert som en NTNU-definert parameter i kapittel 3, under virksomhetsmål 1.3. Vi definerer parameteren slik: *Antall virksomme avtaler om gradssamarbeid med utenlandske universiteter. Presisering: Her telles alle virksomme avtaler som skal føre fram til fellegrad, dobbelgrad eller multippel grad.*

4.1.2 Forskning

Sektormål 2: Universiteter og høyskoler skal oppnå resultater av høy internasjonal kvalitet i forskning, faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid.

Kvalitative styringsparametere

- Redegjøre for arbeidet med å konsentrere forskningsinnsatsen og utvikle fagmiljøer av høy internasjonal kvalitet.
- Redegjøre for tiltak for å øke gjennomstrømmingen i forskerutdanningen og status for rekruttering på ulike fagområder.

Virksomhetsmål 2.1: Universitetene skal ivareta nasjonale behov for bredde i grunnforskningen. Universitetene har et nasjonalt ansvar for grunnforskning og forskerutdanning innen de fagområder de tildeler doktorgrad. Samtidig skal

universitetene konsentrere forskningsinnsatsen for å oppnå resultater av høy internasjonal kvalitet innen utvalgte fagområder og samarbeide internasjonalt om forskning og utviklingsarbeid.

Styringsparametere	Resultat 2008	Resultatmål 2009
Publikasjonspoeng per undervisnings-, forsknings- og formidlingsstilling (2609 årsverk i 2008) (tilgjengelig 1 mars)		1,1
NFR-tildeling per undervisnings-, forsknings- og formidlingsstilling (i 1000 kr) (10 % økning i tildeling fra 2008)	197	216
EU-tildeling per undervisnings-, forsknings- og formidlingsstilling (i 1000 kr)	16,7	18,9
NTNU-spesifikke styringsparametere		
Andel av publisering på nivå 2 (tilgjengelig 1 mars)		22 %
Omfang (kostnader) av eksterntfinansiert virksomhet i mill. kr	1132	1132
Omfang (kostnader) av EU-finansiert forskning i mill. kr	48	49

Kommentar til mål for eksterntfinansiert virksomhet:

På grunn av usikkerheten rundt nedgangskonjunkturen vi opplever per i dag, er det satt et forsiktig mål (samme nivå som i 2008) for NTNUs styringsparameter *omfang av eksterntfinansiert virksomheten* (den totale bidrags- og oppdragsaktiviteten) for 2009. Det er imidlertid satt et mål om 10 % økning i tildelingen fra NFR, da det forventes at forskningsinnsatsen fra det offentlige økes i samme periode (fra 2007 til 2008 økte tildelingen med 12 %). Implisitt i dette ligger det en forventning om at inntekt fra andre eksterne kilder enn NFR vil gå noe ned i 2009 (se styringsparameter fra KD under virksomhets mål 3.2).

Virksomhetsmål 2.2: Universitetene skal gjennom nasjonalt og internasjonalt samarbeid tilby forskerutdanning av høy kvalitet. Forskerutdanningen skal være innrettet og dimensjonert for å ivareta behovene i sektoren og samfunnet for øvrig.

Styringsparametere	Resultat 2008	Resultatmål 2009
Antall uteksaminerte doktorgradskandidater per vitenskapelig årsverk (1557 årsverk i 2008 unntatt stipendiater)	0,20	0,22
Andel disputerte doktorgradskandidater av opptatte personer på doktorgradsprogram fem år tidligere*	0,88	0,85
NTNU-spesifikke styringsparametere		
Antall uteksaminerte doktorgradskandidater	314	350

* I 2003 var antall nye doktorgradsavtaler 355 og i 2004 var antallet 410. Kilde DBH, "Nye doktorgradsavtaler"

4.1.3 Formidling, nyskaping og kontaktflate mot samfunn og næringsliv

Sektormål 3: Universitetene skal medvirke til å spre og formidle resultater fra forskning, faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid, og medvirke til innovasjon og verdiskaping basert på disse resultatene. Universitetene skal også legge til rette for at tilsatte og studenter kan delta i samfunnsdebatten.

Kvalitative styringsparametere

- Redegjøre for arbeidet for at innovasjon blir en del av virksomheten ved institusjonen.
- Vurdering av hvordan institusjonen legger til rette for god tilgjengelighet av forskningsresultater og annen faglig aktivitet for allmennhet og samfunn.
- Redegjøre for arbeidet med å utvikle en policy (retningslinjer) for immaterielle rettigheter og forbedre håndteringen av dette.

Virksomhetsmål 3.1: Universitetene skal gjennom formidling og deltagelse i offentlig debatt tilføre samfunnet resultatene fra FoU-virksomheten.

Virksomhetsmål 3.2: Universitetene skal medvirke til samfunns- og næringsutvikling gjennom innovasjon og verdiskaping.

Styringsparametere	Resultat 2008	Resultatmål 2009
Omfang (inntekt) av bidrags og oppdragsfinansiert aktivitet i 1000 kr (ikke NFR)	588.167	540.000
Mottatte forretningsideer	80	80
Mottatte forretningsideer som har resultert i opprettelse av selskap	13	15

4.1.4 Organisasjon og ressurser

Sektormål 4: Universiteter og høyskoler skal organisere og drive sin virksomhet på en slik måte at samfunnsoppdraget blir best mulig ivaretatt innenfor rammen av disponible ressurser.

Kvalitative styringsparametere

- Vurdere hvordan strategiske valg i økonomisk prioritering og rekruttering underbygger faglige ambisjoner innen forskning og utdanning.
- Vurdere hvordan administrasjon og organisasjon er tilpasset strategiske faglige prioriteringer.
- Redegjøre for styreforankring av viktige strategiske og operative beslutninger.
- Vurdere institusjonens oppfølging av gjeldende regelverk for anskaffelser og forvaltning av bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet.
- Vurdere institusjonens oppfølging av internkontroll, ref. reglement for økonomistyring i staten § 14 - relatert både til systemer og kvalitetssikringsrutiner.

Virksomhetsmål 4.1: Universitetene skal sikre en god og effektiv forvaltning av ressursene.

Styringsparametere	Resultat 2008	Resultatmål 2009
Driftsutgifter* per avlagte 60-studiepoengsenheter (i kr)	315.000	315.000
Driftsutgifter per publikasjonspoeng (tilgjengelig 1 mars)		
Forholdet mellom vitenskapelige og administrativt ansatte	0,67	0,70

* Driftsutgifter er definert som totale driftskostnader i resultatregnskapet (kkkr 4.386.399 i 2008).

Virksomhetsmål 4.2: Universitetene skal gjennom sin personalpolitikk medvirke til et godt arbeidsmiljø og et mindre kjønnsdelt arbeidsliv.

Styringsparametere		Resultat 2008 (%)	Resultatmål 2009 (%)
Andel førstestillinger av totalt antall undervisnings-, forsker- og formidlingsstillinger			
Andel kvinner, totalt og etter stillingskategori	Undervisnings-, forsknings- og formidlingsstillinger	32,5	35
	Støttestillinger for undervisning, forskning og formidling	32,2	35
	Drifts- og vedlikeholdsstillinger	61,4	60
	Administrative stillinger	72,4	70
	Administrative lederstillinger	27,6	30
	Administrative mellomledere	48,4	50
	Andre stillinger	42,8	50
NTNU-spesifikke styringsparametere			
Andel kvinner av nytilsatte i vitenskapelige stillinger som krever doktorgrad		24 % *	43 %

* Estimert etter manuell telling i påvente av nytt personalsystem.

Virksomhetsmål 4.3: Universitetene skal ivareta høy kvalitet i økonomiforvaltningen. God internkontroll og effektiv ressursforvaltning skal tas hensyn til i institusjonenes strategiske prioriteringer.

Styringsparametere	Resultat 2008	Resultatmål 2009
Likviditetsgrad (omløpsmidler/kortsiktig gjeld)*	1,38	1,38
Avregninger (viser hvor stor tilgang/avgang det er i avsetninger)**	+ 60 MNOK	0

*Definisjon kortsiktig gjeld: Sum kortsiktig gjeld pluss avsetning knyttet til NFR og andre bidragsprosjekter (dvs at avsetning knyttet til bevilgningsøkonomien er holdt utenfor).

** Økningen i avsetningsnivået tilsvarer 2 % økning ift inntekt fra KD i 2008

4.1.5 Universitetsmuseet

Sektormål 5: Universitetet i Bergen, Universitetet i Oslo, Universitetet i Tromsø og Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet har et særskilt ansvar for å bygge opp, drive og vedlikeholde museum med vitenskapelige samlinger og utstillinger for publikum.

Kvalitative styringsparametere

- Universitetene skal sørge for at museene utvikler klare planer for sitt FoU-arbeid og at disse er forankret og integrert i universitetenes strategier for forskning.
- Universitetene må sørge for at det utvikles samlingsplaner ved hvert universitetsmuseum som ses i sammenheng med museenes prioriterte områder for forskning, forvaltning og formidling.
- Universitetene må ha retningslinjer for tilvekst til samlingene.

Virksomhetsmål 5.1: Universitetene skal sørge for god sikring og bevaring av museumssamlingene, og bidra til digitalisering av denne kulturarven.

Styringsparametere	Resultat 2008 (%)	Resultatmål 2009 (%)
Andel magasinlokaler med tilfredsstillende standard for sikkerhet	51	53
Andel magasinlokaler med tilfredsstillende standard for bevaring	32	35
Andel digitalisering av samlingene:		
Kulturhistoriske arkiv (topografisk)	60	70
Kulturhistoriske arkiv (byutgravinger)	80	90
Kulturhistorisk gjenstandssamling	16	18
Botaniske arkiv	97	100
Botaniske objektsamlinger	86	90
Zoologiske objektsamlinger	87	90
Geologisk samling	0	0
Andel av samlingene tilgjengelig på internett:		
Botaniske samlinger	72	80
Botanisk arkiv (krysslister)	97	100
Zoologiske samlinger	0,05	5
Forhistorisk arkeologisk materiale	80	80
Resten av samlingsmaterialet/arkiv	0	0

Virksomhetsmål 5.2: Universitetsmuseene skal gjennom samlingsvirksomheten være en aktiv samfunnsaktør. Samlingene skal tilrettelegges for bruk i offentlig forvaltning og av den interesserte allmennhet.

Styringsparametere	Resultat 2008	Resultatmål 2009
Publikumsbesøk		

Utstillinger Kalvskinnet	26069	30000
Botaniske hager	55000	56000
Feltutgravninger, andre arrangementer	10400	10000
Antall omvisninger (av dette skoleklasser)	505(431)	500(430)
Antall utstillinger (faste/midlertidige)	5/24	5/10

4.2 Planer som følge av risikovurderinger

Det ble i 2008 gjennomført en risikoanalyse for å avdekke forhold og hendelser som kan bidra til at NTNU ikke når sine mål. For de risikoforhold som ble vurdert å være vesentlige er det utarbeidet tiltak som er lagt inn i handlingsplanene for 2009.

Prosessen og resultatet av risikoanalysen er nærmere omtalt i kapittel 3.6.1

Oppsummert så vil følgende forhold bli spesielt fulgt opp i 2009 som en konsekvens av risikoanalysen:

1. Eksternfinansiert virksomhet:
  - a. Kompetanseheving og kvalitetssikring mht interne prosesser
  - b. Motivering og posisjonering i forhold til internasjonale prosjektmidler
  - c. Tilsette ressurspersoner
2. Infrastruktur forskning og utdanning
3. Beholde og rekruttere dyktige medarbeidere

Risikoanalysen nevnt over ble gjennomført som en del av NTNUs årlige strategiprosess tidlig høsten 2008. I ettertid har det vist seg at omfanget av finanskrisen sannsynligvis vil bli større enn hva man trodde på den tiden. Styret vil i mars 2009 se nærmere på hvordan betydelige konjunktursvingninger vil påvirke NTNU, herunder også vesentlige risikoforhold i forhold til fastsatte mål på kort og lang sikt. Det er for eksempel sannsynlig at dette kan gi seg utslag i redusert tilgang på eksterne midler fra næringslivet og private aktører, samt at det kan være knyttet risiko til gjennomføringen av igangsatte samarbeidsprosjekter med næringslivet/private.

4.3 Plan for tildelt bevilgning i 2009

Fordeling 2009

NTNU har ved fordelingen for 2009 valgt å prioritere ressursituasjonen ved fakultetene og å legge vekt på å kunne ivareta bygningsmassen. Det er således fordelt relativt mindre til strategi- og omstillingstiltak. Samtidig holdes noe av bevilgningen tilbake, for å kompensere for at NTNU i de forgående årene har fordelt mer enn departementets tildeling.

NTNU presenterer sine budsjetter med rammer innenfor tre ulike budsjettområder:

- Ramme drift (RD): Omhandler bevilget ramme til drift for fakultetene, Vitenskapsmuseet, Universitetsbiblioteket, studentorganisasjonene samt sentraladministrasjonen. Fakultetenes og VMs rammer beregnes med utgangspunkt i inntektsfordelingsmodellen (IFM). De øvrige rammene baseres

på fjorårets budsjetter korrigert for eventuelle aktivitetsendringer. Herunder bevilgning til løpende drift og vedlikehold av eiendom og bygningsmassen (internhusleie).

- Ramme felleskostnader (RF): Består av kostnader for drift av fellesaktiviteter for institusjonen, for eksempel rehabilitering av bygg, IKT-kostnader, studieadministrasjonen, fagforenings- og velferdskostnader, porto og lignende.
- Ramme strategi- og omstillingsmidler (RSO): Særskilte satsinger tildeles fra denne rammen, som for eksempel NTNUs seks tematiske forskningsområder, de tverrfaglige/-fakultære forskningsstrategiene, midler til stipendiatstillinger.

I tillegg vil øremerkede bevilgninger fra departementet skilles ut særskilt i budsjettene.

Tabell x: Fordeling ved NTNU av Kunnskapsdepartementets tilskudd (tusen kr)

(tall i tusen kr)	2008	Revidert nasjonal- bud 2008	2009
Inntekter			
Sum tilskudd fra departementet	2 872 514	25 020	3 150 926
Fordeling			
Ramme drift fakultetene og VM	1 496 160	25 020	1 630 351
UBiT	111 620		116 483
Øremerkede bev.	20 810		23 413
Sentraladministrasjonen	187 854		196 119
Løpende drift og vedlikehold av eiendom og bygningsmasse	398 454		411 590
Ramme drift totalt (RD)	2 214 897	25 020	2 377 956
Fellestiltak (RF)	129 048		159 193
Strategi- og omstilling (RSO)	477 902		423 939
Ny universitetsklinikk	56 000		113 000
Usikkerhetsmargin			20 000
Sum fordeling NTNU	2 877 848	25 020	3 094 088
Avvik fordeling	-5 334	0	56 838

Ramme drift

Det er behov for å styrke driften for den faglige virksomheten. Den er derfor prioritert ved at ramme drift til fakultetene er økt med mer enn pris- og lønnskompensasjon i budsjettet for 2009. Ramme drift til sentraladministrasjonen holdes på samme nivå som tidligere år, og får kompensert for pris- og lønnsvekst. Generelt økt aktivitet i NTNUs virksomhet øker også etterspørselen etter sentrale tjenester. Samtidig ser man et behov for økt kvalitet i de tjenester som utøves. For sentraladministrasjonen ligger det derfor et krav om effektivisering innenfor driftsrammene for å kunne møte den økte etterspørselen og den nødvendige kvalitetshevingen av tjenestene.

Fellestiltak

Enkelte aktiviteter innenfor rammen for felleskostnader har hatt en nødvendig kvalitetsheving og en større kostnadsvekst enn bevilgningene gjennom de siste årene. I tillegg er det naturlig at også typiske fellesaktiviteter øker generelt når den øvrige virksomheten øker.

Det er særskilt behov for å styrke områder som investering og vedlikehold av AV-utstyr samt en videre styrking av eksamensavviklingen. Videre er det en økning knyttet til videreutvikling av tidligere investeringer i IKT-systemer (PAGA og web).

Bevilgningene til større vedlikehold og rehabilitering av bygningsmassen ved NTNU har vært på et lavt nivå i perioden 2006-2008 sammenlignet med de foregående årene. Samtidig er en del nødvendige tiltak forskuttet, og de vil beslaglegge deler av rammen for 2009. For å kunne håndtere etterslep i vedlikehold er budsjettet for 2009 økt til byggetiltak.

Strategi- og omstillingsmidler

Rammen for strategi- og omstillingsmidler består av bundne midler som NTNU i liten grad bestemmer over, for eksempel midler til rekrutteringsstillinger, vitenskapelig utstyr og lignende, totalt 281 mill.

Resten av strategi- og omstillingsmidlene, de såkalte NTNU-satsningene reduseres i 2009 med ca. 100 mill, i hovedsak som følge av at NTNU har forskuttet finansieringen av NTNU Nanolab. Det gjenværende nivået på 143 mill. vil stort sett bestå av strategiske satsninger som har en lang tidshorisont, og i mindre grad typiske omstillingsprosjekter som går over en periode på 2-4 år.

Kostnadsnivå 2009

Tabell x viser oversikt over budsjetterte inntekter og kostnader ekskl. NFR- og andre bidrags- og oppdragsfinansierte prosjekter.

Tabell x: Budsjetterte inntekter og kostnader 2009 (mill kr)

	2009
Bevilgningsinntekt	3 151
Annen inntekt	159
Sum inntekter	3 310
Investeringer	262
Lønn	2 196
Driftskostnader	1 011
Netto interne kostnader	-148
Sum kostnader	3 320
Årsresultat	-10

Kostnadsnivået er basert på innrapportering fra enhetene ved NTNU i forbindelse med langtidsbudsjettet for 2009-2012. I strategi- og budsjettprosessen for 2009 har enhetene i sterkere grad enn tidligere vært involvert i utarbeidelsen kostnadsnivået fremover i tid. Mange enheter mener prosessen har bidratt positivt i den strategiske planleggingen, og at betydningen av budsjettet som styringsverktøy er styrket.

Kostnadsnivået i 2009 er 166 mill høyere enn prognosen for 2008, og av denne økningen representerer ca 140 mill forventet pris og lønnsvekst (4,4 % pris- og lønnskompensasjon fra departementet).

Investeringer i NTNU Nanolab går ned med 100 mill fra 2008 til 2009, mens det i samme periode er forventet en økning i investeringer knyttet til universitetsklinikken med 80 mill.

4.4 Prosjekter under planlegging

Oversendte prosjekter

Det vises til oversendte dokumenter den 22.12.2008 hvor NTNUs presserende behov for infrastrukturtiltak på kort sikt er beskrevet. Prosjektene er en del av Campusplanen for NTNU, fase 1, som ble utarbeidet og vedtatt våren 2007.

Følgende prosjekter ble oversendt:

- Dragvoll - nybygg
- Dragvoll - fasaderehabilitering
- Dragvoll – renovering/omrokering i eksisterende anlegg
- VM magasin/Vitensenteret - nybygg
- ESFRI/ECCSEL – rehabilitering av Kjemiblokk 4, Kjemiblokk 5 og Kjemihallen
- ESFRI/ECCSEL – Nybygg og rehabilitering av Varmeteknisk laboratorier
- Solbygget – nybygg, riving og renovering av Metallurgi

Dragvollprosjektene løser presserende behov for utbedring av læringsmiljø og arealforhold for Dragvollfagene.

VM/Vitensenteret løser prekære behov for magasinarealer for Vitenskapsmuseet på Kalvskinnet for å sikre forsvarlig sikring av samlingene. Nødvendige lokaler kan realiseres i nybygg som også vil romme Vitensenteret.

ESFRI/ECCSEL-prosjektene og Solbygget løser presserende behov for renovering, herunder asbestsanering, og utvikling av eldre laboratoriebygg for å sikre effektiv utnyttelse av forskningsmidler og gi rom for vekst, spesielt innenfor miljøvennlig energi og klima. De viktigste satsingene er ECCSEL, som er en pan-europeisk forskningsinfrastruktur innenfor CO2 fangst og lagring, og kommende forskningssenter for miljøvennlig energi (FME) der også satsing på solcellematerialer står sentralt.

Campusplanens resterende prosjekter

Tiltakene i campusplanen skal styrke lærings- og arbeidsmiljøet, styrke laboratorieinfrastrukturen, legge til rette for tverrfaglig virksomhet, nyskapingsevne, randsonesvirksomhet og etter- og videreutdanning, dekke viktige behov for arealer for de kunstfaglige miljøene og formidlingsvirksomheten, og sikre arealer for ekspansjon. Arealbehov er beregnet og drøftet for to faser. Fase 1 er dimensjonert for dagens antall studenter og en vekst i antall ansatte som følge av strategiplanens mål om økning i eksternfinansiert virksomhet og PhD-utdanningen.

Fase 2 er dimensjonert for en økning i studenttall på 11 prosent og en ytterligere økning i ansatte på om lag 5 prosent i forhold til fase 1. Behovene for videre utvikling er begrunnet ut fra NTNUs samfunnsrolle og NTNUs strategier i "NTNU 2020 – Internasjonalt fremragende". Det vises til styresak 33/07, rapport datert 27.04.2007 "Campusutvikling NTNU", "Revidert behovs- strategidokument 09.09.2008" samt Vedlegg 1 "Funksjons – og arealbehov", Vedlegg 2 "Behovsanalyse- undervisnings- og forskningslaboratorier" og notat "Sammenheng strategi-bygg NTNU" datert 18.9.2008.

Fase 1

Innovasjonssenter

NTNU ønsker å etablere et innovasjonssenter på Hesthagen i samarbeid med SINTEF og andre partnere. Hensikten er å synliggjøre den samlede kompetansen i Trondheim, og styrke arbeidet for å utvikle ideer, prosesser og teknologiske løsninger og nye bedrifter med basis i forskningsvirksomheten i hele fagbredden ved NTNU og SINTEF. Inkubatorvirksomhet for bedrifter i oppstartfasen er en naturlig del av konseptet. Arealer til IØT og støttefunksjoner for hele NTNU innenfor innovasjon og nyskaping, inkludert inkubatorvirksomhet er tatt med i beregningene. Det er til drøfting om senteret også skal utvikles med flere fagmiljøer fra NTNU f.eks. Institutt for produksjons- og kvalitetsteknikk, IPK. I tillegg er det aktuelt å søke eksternt finansiering for et prosjekthotell som kan ha midlertidige lokaler til leie for eksterne og interne aktører.

SiT ønsker å etablere et serveringstilbud i innovasjonssenteret for å skape en arena for studenter, ansatte, og partnere og interessenter i nærings- og samfunnsliv.

Arealer for NTNUs egen virksomhet er beregnet til 9 300 m² og er kostnadsberegnet til 300 millioner kroner.

Gløshaugen -omstrukturering og renovering

På Gløshaugen er det foreslått en omrokering og oppgradering av aksene Gamle Kjemi til Søndre Lavblokk for å skape et integrert og bedre læringsmiljø, spesielt for lavere grads studenter. Tiltaket forutsetter og inkluderer derfor flytting av Institutt for økonomi og teknologiledelse (IØT), fra sentralbyggene. Arealer som IØT flytter ut av, renoveres og gir rom for andre fagmiljøer og funksjoner og for en økning i forskningsaktiviteten på Gløshaugen.

Andre etasje i sentralbyggene og lavblokkene utvikles med grupperom, mindre undervisningsrom, studentarbeidsplasser, datasaler, støttefunksjoner for læring og IKT, med mer. Videre oppgraderes Søndre Lavblokk til et servicesenter med kantine, bokhandel og flerbruksarealer og det åpnes mellom første og andre etasje. "Flystripa", korridoren i første etasje der det er auditorier, renoveres og forlenges gjennom kantinen i Søndre Lavblokk.

For å få en bedre tilgjengelighet og utnyttelse av Teknisk Hovedbibliotek er det forelått å lage et nytt inngangsparti fra parken på baksiden og inn i biblioteket. Et påbygg med kafé, grupperom og arbeidsplasser, kan knytte biblioteket nærmere resten av campus ved å gjøre det mer attraktivt.

Prosjektet tar sikte på å gjennomføre en tung renovering av 5400 m², lett renovering av 6100 m² og et tilbygg på 1500 m² til en kostnad på 250 millioner kroner.

Fase 2

Dragvoll.

I fase 2 foreslås ytterligere utbygging på 6 000 kvadratmeter på Dragvoll for å ta høyde for økning i studenttall på 11 prosent og en ytterligere økning i ansatte på om lag 5 prosent i forhold til fase 1.

Areal til klasserom, kontorer, studentarbeidsplasser og støtteareal, utvidelse av spesialrom og laboratorier, samt utvidelse av bibliotekfunksjoner, magasin og boksamlinger vil da øke, jfr. behovsberegninger. Et nytt bygg vil kunne dekke dette behovet og kan realiseres i hjørnet ved bygg 3 og bygg 6B. Dette er i tråd med campusplanens optimalisering og restrukturering av Dragvoll anlegget.

Prosjektet er kostnadsestimert til 200 millioner kroner.

Samling av arkitektur, billedkunst og musikk.

Fakultet for Arkitektur og Billedkunst er i dag lokalisert i sentralbyggene på Gløshaugen (Arkitekt) og i leide lokaler ved Nedre Elvehavn (KiT). Dagens delte løsning og arealenes beskaffenhet for Arkitekt har hindret fakultetets utvikling. Flere prosjekter har derfor vært lansert for å samlokalisere miljøene og for å forbedre lokalitetene. Dette for å videreutvikle det faglige samarbeid innen utdanning, forskning og formidling, samt å forbedre organisasjonens evne til å løse oppgavene.

Den vitenskapelige virksomheten ved Institutt for musikk er lokalisert på Dragvoll, mens den utøvende utdanningen og musikkteknologi har tilhold i Olavskvartalet i leide lokaler. Dansestudiene foregår i regi av Rådet for folkemusikk og folkedans (RFF) som har lokaler på Dragvoll. Instituttet har ikke oppnådd de tilsiktede synergieffekter fra sammenslåingen og deres arealer er også uhensiktsmessige. Det har derfor vært et sterkt ønske om en samlokalisering.

Musikkvitenskap har behov for nærhet til et levende akademisk miljø og anser fakultet for Arkitektur og Billedkunst som et naturlig fagmiljø å samarbeide med. Kunstakademiets aktivitet innen installasjoner, performance og lydkunst har allerede aktivt samarbeid mot musikkmiljøet, noe som kan forsterkes og utvikles ved en samlokalisering.

Det foreslås derfor en samling av arkitektur, billedkunst og musikk i aksene Studentersamfundet – Statsarkivet – Grensenområdet. En slik lokalisering vil også kunne gi store gevinster ved at arealer knyttet til Studentersamfundet kan utnyttes mye bedre for alle parter. Det gjelder store arrangementer for kulturaktiviteter og konferanser, og det kan være lokaler knyttet til møteplasser og serveringssteder, utstillinger, fremføringer samt øvingslokaler. Samtidig vil NTNU gjennom dette få en klarere campusprofil som knytter universitetet til byen og til St. Olavs Hospital.

En utflytting av AB fakultetet fra sentralbyggene i aksene Gamle Kjemi/Søndre Lavblokk vil samtidig løse en forventet vekst på 11% for de resterende fagmiljøene på Gløshaugen. En ny lokalisering i aksene Studentersamfundet - Statsarkivet - Grensenområdet gir en tilfredstillende nærhet for faglig samarbeid mot teknologimiljøene samtidig som utadrettet formidlingsvirksomhet mot byens befolkning styrkes.

Det må foretas en programmering før endelig kostnadsestimat kan settes. Så langt vurderes det et arealbehov på i overkant av 25 000 m² og da et kostnadsestimat på ca 800 millioner kroner.

Renovering av Sentralbygg og Dragvoll ved flytting av AB og Institutt for Musikk

Når prosjektet med en samlokalisering av AB fakultetet og institutt for musikk blir ferdigstilt vil NTNU kunne avvikle leieforholdene for ca 12 000 m². Da vil ca 14 000 m² stå til disposisjon for omrokeringer og studentvekst på 11 %. Disse arealene vil kunne føre til omstruktureringer av fagmiljøer og funksjoner. Tiltaket krever lett renovering av 14 000 m² til et kostnadsestimat på 150 millioner kroner.

Utvikling av Vitenskapsmuseet

Kunnskapsdepartementet har i brev av 11.03.08 bedt NTNU om følgende klargjøring:

”Departementet vil be NTNU med utgangspunkt i REVITA-prosjektet

- 1. Videreføre de planer som foreligger for utbedring av eksisterende magasinforhold.*
- 2. Legge en strategi for utvikling av Vitenskapsmuseet, herunder*
  - a. Bedre forholdene for samlingsforvaltningen*
  - b. Videreutvikling av formidlingslokalene*
  - c. Bevaring og videreutvikling av Ringve Botaniske hage.*

Departementet har merket seg at ulike løsningsalternativer er vurdert. Vi ber NTNU med utgangspunkt i det foreliggende materiale komme tilbake med et forslag om bevaring av samlingene og utvikling av formidlingsvirksomheten, og eventuelle alternativer til disse.”

Campusplanen for NTNU inneholder prosjekter for utvikling av Vitenskapsmuseet – ”Nye VM” som går utover samlokaliseringen mellom Vitensenteret og VM som ble oversendt som tiltak den 22.12.2008. I det oversendte prosjektet vil behovet for magasiner og noen fellesarealer bli realisert, jfr. pkt. 1.

I prosjektet ”Nye VM” vil Kalvskinneområdet bli utviklet videre slik at det skal være et svar på departementets punkt 2 a og b. Dette prosjektet vil ha som ambisjon å skape et tettere og bedre integrert fysisk miljø mellom Gunnerusbiblioteket, Vitensenteret og VM og legge til rette for gode publikums- og utstillingsarealer ute og inne. Dette spesielt for at museets allmennrettede forskningsformidling gjennom kunnskapsbaserte engasjerende utstillinger skal kunne bli bedre. Dette gjelder vandretstillinger og planlagte nye kultur-, natur-, teknologi-, byhistoriske- og institusjonshistoriske basisutstillinger. Kirkesamlingene vil bli flyttet fra Schøninghuset til Gunnerushuset for å gjøre den mer tilgjengelig og etableres i arealer som i dag er kontorer. Disse reetableres i de arealene som forlates. Gunnerusbiblioteket vil også ved disse tiltakene bli bedre integrert. Prosjekt baserer seg på at et slikt ”Kunnskapscenter” vil tiltrekke seg enda flere besøkende.

Prosjektet omfatter både bygging av nye arealer og renovasjon av Gunnerushuset og deler av Schøninghuset.

Prosjektet er kostnadsestimert til 135 millioner kroner.

NTNU-tabell xxx Oversikt over planlagte prosjekter i Campusplanen for NTNU med kostnadsoverslag

Prosjekter	Areal nybygg BTA	Areal Tung renovering BTA	Areal Lett Renovering BTA	Tiltak	Kostnadsoverslag mill kr.
Oversendt 22.12.2008					
Nybygg Dragvoll	10 260 m2			Campusplan D1	335
Fasader, Dragvoll					160
Renovering Dragvoll			7 700 m2	Campusplan D2	80
Magasin VM og nytt Vitensenter	9 000m2			Revidert Campusplan	290
ESFRI 1		11 000 m2	3 400 m2	Campusplan G2 og G3	325
ESFRI2	4 000 m2	7 500 m2		Campusplan G2 og G3	315
Solbygg	6 400 m2			Campusplan G2 og G3	140
Resterende prosjekter					
Innovasjonssenteret	9 300 m2			Campusplan G4	300
Gløshaugen. Sentralblokkene med renovering av 1. og 2 etg. og nybygg Teknisk Hovedbibliotek	1500 m2	5400 m2	6100 m2	Campusplan G1 og G5	250
Dragvoll ved 11 % vekst	6000 m2			Campusplan D4	200
Nybygg for arkitekt, KIT og musikk	25 000 m2			Campusplan, G6,samt revidert behov fra KAM	815
Renovering Sentralbygg ved flytting av ark.			14 000 m2	Campusplan G7	150
Nye VM	4 100 m2			Campusplan B1	135
Sum	75 560 m2	23 900m2	31 200 m2		3 495